

CURS: 1r ESO

MATÈRIA: Llengua castellana i literatura

PROGRAMACIÓ ANUAL 24-25

Nom de SA	SESSIONS	COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES	BLOCS SABERS	SABERS DESGLOSSATS
1r TRIMESTRE				
1. «Comunicad os»	6 Sessions	C1, C2, C3, C4, C6, C7, C9, C10	*B1	<u>La llengua i els seus parlants</u> - Reconeixement de les llengües d'Espanya: oficialitat i protecció. [ESS]**** - Reconeixement de la llengua castellana: origen, distribució geogràfica i nocions bàsiques. [ESS] - Reflexió sobre la biografia lingüística pròpia i les llengües que conviuen amb nosaltres. [ESS]
			*B2	<u>Comunicació</u> Context. Components del fet comunicatiu - Identificació dels components del fet comunicatiu. [ESS] - Comunicació verbal i no verbal. Identificació de la intencionalitat de la comunicació i dels elements no verbals en els textos escrits i multimodals: icones i imatges. [ESS] - Identificació i ús inicial d'elements no verbals en els textos orals i multimodals: aspectes paralingüístics i cinèsics bàsics: postura corporal, gestos, volum, ritme, pauses. Processos comunicatius - Pràctica d'interacció oral en converses espontànies i formals. [ESS]
			*B3	<u>Educació literària</u> Lectura autònoma Presa de consciència progressiva de la identitat lectora: l'autobiografia lectora (inici).
			*B4	<u>Reflexió sobre la llengua</u> - Presentació de les diferències contextuais i formals rellevants i interseccions entre llengua oral i llengua escrita, atenent aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics. [ESS] - Aproximació a la llengua com a codi o sistema i a les seves unitats bàsiques tenint en

				compte els diferents nivells: el so i el sistema d'escriptura, les paraules (forma i significat), la seva organització en el discurs (ordre de les paraules, components de les oracions o connexió entre els significats). • Caracterització i diferenciació dels plans de la llengua: foneticofonològic, morfosintàctic, lexicosemàntic i pragmàtic. Identificació de les seves unitats. • La paraula com a unitat màxima.
2. «Contadores de historias»	6 Sessions	C2, C3, C4, C5, C7, C8, C9	*B1	La llengua i els seus parlants • Presa de consciència dels diversos registres lingüístics.
			*B2	Comunicació Gèneres discursius • Classificació bàsica de textos segons la seva intencionalitat: el text narratiu. • Anàlisi i producció de textos narratius d'àmbit personal i escolar: subgèneres, tipus i tècniques. [ESS] • El diàleg escrit a la narració. La conversa personal [ESS] Processos comunicatius • Comprensió lectora: distinció d'idees principals i secundàries en textos narratius. [ESS] • Distinció entre observació i inferència en textos narratius. • Distinció entre informació explícita i implícita en textos narratius. • Producció escrita: resums de textos narratius. [ESS] • Planificació, producció i revisió de textos de manera pautada i acompanyada. [ESS] Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics • Aplicació de normes ortogràfiques: ús de les majúscules. [ESS] • Introducció als mecanismes de cohesió textual: connectors temporals i d'ordre. [ESS] • La coherència verbal a la narració: els temps pretèrits i la correlació temporal. • Ús dels signes de puntuació per tal d'organitzar el text: punt, coma, signes d'interrogació, d'exclamació i el guió. [ESS] • Correcció guiada de textos amb suport de diccionaris i correctors ortogràfics de processadors de textos. [ESS]

			*B3	<u>Educació literària</u> Lectura autònoma • Preselecció de textos de gènere fantàstic per part del professorat i exploració guiada de la biblioteca escolar o pública: carnet lector. [ESS] • Estratègies per recomanar lectures en suports diversos i entre iguals: Bookflix i booktrailers.[ESS] Lectura guiada • Estratègies per a la interpretació dels textos i obres del gènere fantàstic a partir de converses literàries i metodologies de lectura compartida. • Comparació dels textos de gènere fantàstic amb altres textos i manifestacions artístiques i culturals properes (pintura, cinema...). • Col·loqui literari: expressió pautada, a través de processos i suports diversos, de la interpretació i valoració personal de textos i obres de gènere fantàstic. [ESS] • Lectura d'obres amb perspectiva de gènere, donant visibilitat a la presència d'autores en la selecció d'obres i textos treballats. Escriptura creativa • Creació de textos a partir de models donats a partir de la imitació, la transformació i la continuació... Elaboració de relats de gènere fantàstics. [ESS]
			*B4	<u>Reflexió sobre la llengua</u> • Introducció de l'ús conscients de les estratègies formals més rellevants pròpies de la llengua escrita, en contrast amb l'ús oral de la llengua, atenent aspectes sintàctics, lèxics i pragmàtics. [ESS]
2n TRIMESTRE				
3. «El poder de las palabras»	6 Sessions	C1, C2, C3, C4, C6, C9, C10	*B1	<u>La llengua i els seus parlants</u> • Introducció a coneixements: les famílies lingüístiques. [ESS] • Estratègies per identificar prejudicis i estereotips lingüístics bàsics i exploració de formes d'evitar-los: llengües fàcils/difícils, útils/poc útils, el sexisme en el llenguatge... [ESS]

				• L'ús conscient de la llengua: elaboració d'un glossari de termes no discriminatoris en favor d'un ús inclusiu de la llengua.
			*B2	<u>Comunicació</u> Context. Components del fet comunicatiu • Introducció a les funcions del llenguatge. Gèneres discursius • Anàlisi de textos de la vida diària: els textos orals i escrits dels mitjans de comunicació. Processos comunicatius • Pràctica d'interacció oral en converses espontànies i formals. [ESS] • Comprensió lectora: Distinció d'idees principals i secundàries. Distinció entre fets i opinions en textos periodístics i divulgatius sobre temes lingüístics. [ESS] Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics • Aplicació de normes ortogràfiques: divisió sil·làbica, accentuació general, accentuació diacrítica, ús de majúscules. [ESS]
			*B3	<u>Educació literària</u> • Mobilització de l'experiència lectora i personal i vinculació amb l'actualitat.
			*B4	<u>Reflexió sobre la llengua</u> • La paraula com a unitat màxima. • Procediments d'adquisició i formació de paraules. Presentació dels elements constitutius de la paraula: arrels i morfemes flexius i derivatius. [ESS] • Paraules variables i invariables. [ESS] • La paraula com a unitat mínima • Identificació, distinció i caracterització de les categories gramaticals. Les paraules variables: El nom (funcions del nom, classes de substantius). Els determinants (identificació i ús). [ESS]
4. «Nos entendemos »	6 Sessions	C1, C2, C3, C4, C5, C6, C7, C8, C9, C10	*B1	<u>La llengua i els seus parlants</u> • Coneixements bàsics: l'adquisició lingüística, la llengua materna i les segones llengües, el canvi lingüístic i les varietats geogràfiques del castellà. [ESS] • Reflexió sobre la biografia lingüística pròpia i les llengües que conviuen amb nosaltres.

				[ESS] La diversitat lingüística del nostre centre. Estratègies per identificar prejudicis i estereotips lingüístics bàsics i exploració de formes d'evitar-los. [ESS]
			*B2	<u>Comunicació</u> Context. Components del fet comunicatiu - Introducció a les funcions del llenguatge: la funció referencial i metalingüística. Gèneres discursius - Anàlisi de textos de la vida diària: els textos orals i escrits dels mitjans de comunicació. - Classificació bàsica de textos segons la seva intencionalitat: el text descriptiu. - Anàlisi i producció de textos descriptius d'àmbit personal i escolar: tipus i funcions. [ESS] Processos comunicatius - Pràctica d'interacció oral en converses espontànies i formals. [ESS] - Planificació, producció i revisió de definicions i de textos descriptius de valor literari de manera pautada i acompanyada. [ESS]
			*B3	<u>Educació literària</u> Lectura autònoma - Preselecció de textos de gènere d'aventures per part del professorat i exploració guiada de la biblioteca escolar o pública: carnet lector. [ESS] - Estratègies per recomanar lectures en suports diversos i entre iguals: Bookflix i booktrailers.[ESS] Lectura guiada - Estratègies per a la interpretació dels textos i obres del gènere d'aventures a partir de converses literàries i metodologies de lectura compartida. - Comparació dels textos de gènere d'aventures amb altres textos i manifestacions artístiques i culturals properes (pintura, cinema...). - Col·loqui literari: expressió pautada, a través de processos i suports diversos, de la interpretació i valoració personal de textos i obres de gènere d'aventures. [ESS] - Lectura d'obres amb perspectiva de gènere, donant visibilitat a la presència d'autores

				en la selecció d'obres i textos treballats. Escriptura creativa • Creació de textos a partir de models donats a partir de la imitació, la transformació i la continuació... Elaboració de descripcions de valor literari i definicions de paraules amb valor expressiu. [ESS]
			*B4	<u>Reflexió sobre la llengua</u> • La paraula com a unitat mínima. • Identificació, distinció i caracterització de les categories gramaticals. Les paraules variables: l'adjectiu. Significat i posició de l'adjectiu. Funcions de l'adjectiu. Classes d'adjectius. Gramàtica comparada.
3r TRIMESTRE				
5. «La magia de la paraula»	6 Sessions	C2, C3, C4, C5, C7, C8, C9	*B1	<u>La llengua i els seus parlants</u> • Les varietats d'ús de la llengua: presa de consciència dels diversos registres lingüístics.
			*B2	<u>Comunicació</u> Context. Components del fet comunicatiu • Introducció a les funcions del llenguatge: funció poètica i expressiva. Gèneres discursius • Classificació bàsica de textos segons la seva intencionalitat: el text poètic. • Anàlisi i producció de textos poètics: tipus de composicions i tècniques poètiques. Processos comunicatius • Distinció entre observació i inferència en textos poètics. • Distinció entre informació explícita i implícita en textos poètics: els tòpics literaris. • Planificació, producció i revisió de textos poètics de manera pautada i acompanyada. [ESS] Reconeixement i ús discursiu dels elements lingüístics • L'ús retòric del llenguatge: el vers, la rima i l'estrofa. Els recursos retòrics i les figures literàries. • Substitució lèxica: repeticions, sinònims i hiperònims, el·lipsi. [ESS]

				• Correcció guiada de textos amb suport de diccionaris i correctors ortogràfics de processadors de textos. [ESS]
			*B3	<u>Educació literària</u> Lectura autònoma • Preselecció de textos poètics per part del professorat i exploració guiada de la biblioteca escolar o pública. [ESS] • Participació en actes culturals vinculats a l'itinerari lector: dia mundial de la poesia i diada de Sant Jordi. [ESS] • Estratègies per recomanar lectures en suports diversos i entre iguals: mural «arbre de poemes». [ESS] Lectura guiada • Anàlisi bàsica de recursos expressius en la poesia: els fonaments de la mètrica (recompte sil·làbic i rima assonant i consonant), selecció de recursos retòrics (la comparació, la metàfora, la personificació...). • Estratègies per a la interpretació de poemes i obres poètiques a partir de converses literàries i metodologies de lectura compartida. • Lectura d'obres amb perspectiva de gènere, donant visibilitat a poetesses silenciades i a la seva obra. • Lectura expressiva i dramatitzada de poemes seleccionats i creats pels alumnes. • Comparació de poemes amb altres textos i manifestacions artístiques i culturals properes (cançons, anuncis, pintures...). Escriptura creativa • Creació de poemes a partir de models donats a partir de la imitació, la transformació i la continuació... Taller de poesia visual i haikus. [ESS]
			*B4	<u>Reflexió sobre la llengua</u> • Reflexió sobre les relacions semàntiques entre paraules: sinonímia i antonímia, monosèmia i polisèmia. [ESS] • La paraula com a unitat mínima. • Identificació, distinció i caracterització de les categories gramaticals. Les paraules variables: el verb. La conjugació verbal. Verbs auxiliars i la seva conjugació. Gramàtica

				comparada.
6. «Explícate»	6 Sessions	C1, C2, C4, C5, C6, C7, C9	*B1	<u>La llengua i els seus parlants</u> Les varietats d'ús de la llengua: presa de consciència dels diversos registres lingüístics i de les parles de grups socials i l'argot.
			*B2	<u>Comunicació</u> Context. Components del fet comunicatiu - Introducció a les funcions del llenguatge: la funció apelativa. - Identificació de la intencionalitat de la comunicació i dels elements no verbals en els textos instructius i multimodals: icones i imatges. [ESS] Gènere discursiu - Anàlisi i producció de gèneres: el text instructiu i introducció al text expositiu. [ESS] - Lectura i interpretació de textos multimodals: web, presentació, anuncis i publicitat. - Anàlisi de textos de la vida diària: els textos orals i escrits dels mitjans de comunicació. Processos comunicatius - Comprensió lectora: distinció d'idees principals i secundàries. [ESS] - Distinció entre observació i inferència en textos expositius. - Distinció entre informació explícita i implícita en textos expositius. - Planificació, producció i revisió de textos instructius de manera pautada i acompanyada. [ESS] - Producció escrita: resums i esquemes de textos expositius. [ESS]
			*B3	<u>Educació literària</u> Lectura autònoma - Presa de consciència progressiva de la identitat lectora: l'autobiografia lectora (tancament). - Mobilització de l'experiència lectora i personal i vinculació amb l'actualitat. - Estratègies per recomanar lectures en suports diversos i entre iguals: Bookflix. [ESS] Escriptura creativa - Creació de receptes a partir de models donats a partir de la imitació, la transformació i

				la continuació... Receptari emocional. [ESS]
			*B4	<u>Reflexió sobre la llengua</u> • Identificació, distinció i caracterització de les categories gramaticals. Les paraules variables: els pronoms, identificació i diferència amb els determinants. [ESS] • El concepte de classe transversal. • Identificació, distinció i caracterització de les categories gramaticals. Les paraules invariables (introducció): adverb i preposició. [ESS] • La paraula com a unitat mínima. • Introducció a la distinció entre la forma (categoria gramatical) i la funció de les paraules (funcions sintàctiques). [ESS]

*en el cas de llengües B1: Les llengües i els seus parlants. B2: Comunicació, B3: Educació literària, B4: Reflexió sobre la llengua

COMPETÈNCIES ESPECÍFIQUES DE LA MATÈRIA: Llengua castellana i literatura

C1. Descriure i valorar la diversitat lingüística i cultural a partir del reconeixement de les llengües de l'alumnat i la realitat plurilingüe i pluricultural, per afavorir la transferència lingüística, identificar i rebutjar estereotips i prejudicis lingüístics, i valorar aquesta diversitat com a font de riquesa cultural.

C2. Comprendre i interpretar textos orals i multimodals recollint el sentit general i la informació més rellevant, la seva forma i el seu contingut, per construir coneixement, formar-se opinió i eixamplar les possibilitats de gaudi i lleure.

C3. Produir textos orals i multimodals amb coherència, claredat i registre adequats, atenent les convencions pròpies dels diferents gèneres discursius i participar en interaccions orals variades, amb autonomia, per expressar idees, sentiments i conceptes, construir coneixement i establir vincles personals.

C4. Comprendre, interpretar i analitzar, amb sentit crític i diferents propòsits de lectura, textos escrits i multimodals reconeixent el sentit global

i les idees principals i secundàries, identificant-ne la intenció de l'emissor, reflexionant-ne sobre el contingut i la forma i avaluar-ne la qualitat i fiabilitat, per tal de construir coneixement i donar resposta a necessitats i interessos comunicatius diversos.

C5. Produir textos escrits i multimodals amb adequació, coherència, cohesió, aplicant estratègies elementals de planificació, redacció, revisió, correcció i edició, amb regulació dels iguals i autoregulació progressivament autònoma i atenent les convencions pròpies del gènere discursiu triat, per construir coneixement i donar resposta de manera informada, eficaç i creativa a demandes comunicatives concretes.

C6. Cercar, seleccionar i contrastar informació procedent de diferents fonts de manera progressivament autònoma, avaluant-ne la fiabilitat i pertinència en funció dels objectius de lectura i evitant els riscos de manipulació i desinformació, i integrar-la i transformar-la en coneixement, per comunicar-la, adoptant un punt vista crític, personal i respectuós amb la propietat intel·lectual.

C7. Seleccionar i llegir de manera autònoma obres diverses com a font de plaer i coneixement, configurant un itinerari lector que s'enriqueixi progressivament pel que fa a diversitat, complexitat i qualitat de les obres, i compartir experiències de lectura, per construir la pròpia identitat lectora i gaudir de la dimensió social de la lectura.

C8. Llegir, interpretar i valorar obres o fragments literaris del patrimoni propi i universal, utilitzant un metallenguatge específic i mobilitzant l'experiència biogràfica i els coneixements literaris i culturals, per establir vincles entre textos diversos que permetin conformar un mapa cultural, eixamplar les possibilitats de gaudir de la literatura i crear textos d'intenció literària.

C9. Mobilitzar el coneixement sobre l'estructura de la llengua i els seus usos i reflexionar de manera progressivament autònoma sobre les eleccions lingüístiques i discursives, amb la terminologia adequada, per desenvolupar la consciència lingüística, augmentar el repertori comunicatiu i millorar les destreses tant de producció oral i escrita com de recepció crítica.

C10. Posar al servei de la connivència democràtica, la resolució dialogada dels conflictes i la igualtat de drets de totes les persones, les pròpies pràctiques comunicatives, utilitzant un llenguatge no discriminatori i desterrant els abusos de poder a través de la paraula, per afavorir un ús

eficaç, ètic i democràtic del llenguatge.